

แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี
Guidelines for the Management of Educational for Vocational Education
and Upper Secondary Education (Dual Education), Phetchaburi

ชัยชาญ แก้วชิงดวง

Chaichan Keawchingduang

สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Department of Educational Administration, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

E-mail: ck2639@hotmail.com

Received: 2022-12-02; Revised: 2022-12-30; Accepted: 2022-12-31

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพมีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสภาพการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และ 2) แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี พบว่า การจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษาควรได้รับการมีส่วนร่วมและการประสานงาน โดยเฉพาะการแต่งตั้งผู้มีประสบการณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือ คณะกรรมการที่เหมาะสม ควรมีการกำหนดรายละเอียดการดำเนินการ ปฐมนิเทศผู้เรียน การประชุมปรึกษาเพื่อหาข้อปฏิบัติและแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาทั้งโรงเรียนมัธยม หน่วยงานท้องถิ่นทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจัดทำคู่มือให้นักศึกษาในหลักสูตรนี้ เพื่อความเข้าใจ ทั้งผู้สอนและนักเรียน รวมถึงสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาเรียนร่วม, ผู้บริหารสถานศึกษา, อาชีวศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the educational management of the joint education program in vocational education and upper secondary education (Dual Education), in Phetchaburi Province and 2) to propose guidelines for the administration of joint study vocational and upper secondary education (Dual Education), Phetchaburi Province, Phetchaburi Province. Overall and each aspect was classified as the overall picture is very level. And each side was at a high level in all aspects. Vocational and upper secondary education (Dual Education) Phetchaburi Province found that the management of twin vocational education should be engaged and coordinated. Especially the appointment of experienced persons, experts, or appropriate committees. There should be a detailed implementation. Student orientation is a consultation meeting to find guidelines and guidelines for the management of education in both secondary schools. Local authorities work together systematically and continuously, creating a student handbook for this course. For understanding both tutors and students, as well as being able to meet the needs of students appropriately

Keywords: Co-educational Management, School Administrators, Vocational Education

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงาน ทั้งภาครัฐกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยในช่วง 5 ปี (2553-2557) ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายให้มีการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที จากนโยบายดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดทำแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยทำข้อตกลงร่วมระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ 2) เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าสู่หลักสูตรอาชีวศึกษา 3) เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่ไปกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เนื่องจากการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 โรงเรียน ยังไม่ได้ดำเนินการประเมินการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดหรือเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัจจุบัน ผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะและนำผลการศึกษามาหาแนวทาง การบริหารการจัดการเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษาและหัวหน้างานทะเบียนวัดผล โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 โรงเรียน และสถาบันการอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 โรงเรียน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี ตามแนวคิดระบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคนอื่น ๆ, 2559)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ตัวแปร ได้แก่

1) สภาพปัจจุบันการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ 1.1 การวิเคราะห์ประเภทวิชาสาขาวิชาสาขางาน 1.2 การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา 1.3 การจัดการเรียนการสอน 1.4 การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา 1.5 การวัดและประเมินผล 1.6 การโอนผลการเรียน 1.7 การสำเร็จการศึกษา 1.8 การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 1.9 การประกันคุณภาพหลักสูตร

2) แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งในการศึกษาเชิงปริมาณ (quantitative research) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และศึกษาจากเอกสาร ตำรา

งานวิจัยต่าง ๆ แล้วนำผลการวิเคราะห์ มากำหนดเป็นองค์ความรู้กำหนดสภาพการจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี และการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาและจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 104 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10, 2561)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1.แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 9 ด้าน คือ 1) การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน 2) การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา 5) การวัดและประเมินผล 6) การโอนผลการเรียน 7) การสำเร็จการศึกษา 8) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และ 9) การประกันคุณภาพหลักสูตร และ เครื่องมือชนิดที่ 2 คือ การหาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะหลังจากสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครู โดยสร้างเป็นประเด็นคำถามนำไปสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญเชิงคุณภาพ (quantitative) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้างโดยให้ครอบครัวกลุ่มเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัยและตัวแปรที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 และเพศชาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 สถานะส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 และ ผู้บริหารสถานศึกษารองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารวิชาการ ผู้รับผิดชอบโครงการ/ผู้ประสานโครงการ หัวหน้างานหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน หัวหน้างานทะเบียนวัดผลจำนวนอย่างละ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 สังกัดส่วนใหญ่ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน จำนวน 60 คิดเป็นร้อยละ 57.7 และ สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ได้แก่ปริญญาโท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาได้แก่ ปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 ลำดับที่ 3 ปริญญาเอก 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 อายุ ส่วนใหญ่ได้แก่ 41ปี ขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาได้แก่ 31-40ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และลำดับสุดท้าย 21-30ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 ประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่ได้แก่ 10ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาได้แก่ 1-5ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3

1. ภาพรวมระดับสภาพการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$, $\sigma = .505$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ การวัดและประเมินผล ($\mu = 4.20$, $\sigma = .633$) ลำดับที่ 2 ได้แก่ การสำเร็จการศึกษา ($\mu = 4.15$, $\sigma = .615$) ลำดับที่ 3 ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.13$, $\sigma = .551$) ลำดับที่ 4 ได้แก่ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ($\mu = 4.10$,

$\sigma = .583$) ลำดับที่ 5 ได้แก่ การโอนผลการเรียน ($\mu = 4.08$, $\sigma = .634$) ลำดับที่ 6 ได้แก่ การวิเคราะห์ประเภทวิชาสาขาวิชาสาขางาน ($\mu = 4.03$, $\sigma = .517$) ลำดับที่ 7 ได้แก่ การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา ($\mu = 4.02$, $\sigma = .678$) ลำดับที่ 8 ได้แก่ การประกันคุณภาพหลักสูตร ($\mu = 3.98$, $\sigma = .579$) และ ลำดับสุดท้ายได้แก่ การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 3.89$, $\sigma = .587$) ซึ่งในแต่ละด้านนั้น จะนำข้อที่น้อยที่สุด 2 ลำดับ นำมาตั้งเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี

2. แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี

การวิเคราะห์ประเภทวิชาสาขาวิชาสาขางาน

1) ควรมีการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการจากครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยตรงรวมถึงผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการวิเคราะห์ประเภทวิชาให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและเป็นประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่นมีความเหมาะสมในกำหนดประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน สถานศึกษาที่จะเปิดสอนควรมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการในท้องถิ่น โดยสามารถตอบสนองให้มีการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกัน

3) การกำหนดสมรรถนะซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาสอดคล้องกับตลาดแรงงานและสภาพสังคมปัจจุบัน ควรกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป รวมถึงสมรรถนะวิชาชีพเพื่อคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อที่จะผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบัน

การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

1) การตอบรับจากการใช้หลักสูตรของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย) การกำหนดหลักสูตรหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ควรให้ครูผู้สอนและผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยให้หลักสูตรได้รับการยอมรับจากบุคลากรทางการศึกษา

2) กระบวนการบริหารหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงาน องค์กร ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะประสานงานเรื่องหลักสูตรให้ชัดเจนซึ่งจะทำให้เกิดข้อปฏิบัติและแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาที่เหมาะสม

การบูรณาการหลักสูตรการจัดการศึกษาร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ควรมีการบูรณาการร่วมกันในรายวิชาสามัญและวิชาพื้นฐาน และบูรณาการครูผู้สอน เพื่อสนับสนุนและแก้ปัญหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการฝึกงานเฉพาะสาขาวิชา

การจัดการเรียนการสอน

1) การจัดห้องปฏิบัติการ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึกและครุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานตามที่สาขาวิชา กำหนด ควรมีการจัดห้องปฏิบัติการ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึกและครุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานตามที่สาขาวิชา กำหนด หากไม่สามารถจัดหาได้ควรน่านักเรียนไปเรียนที่สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาที่จัดหลักสูตรการเรียน

การสอนร่วมกัน รวมถึงนอกจากนี้ควรมีครูหรือผู้ประสานงานอย่างน้อย 1 คน ดูแลนักเรียนที่เลือกเรียนสาย ทีวีศึกษา

2) การจัดการเรียนการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ฝึกปฏิบัติจริง กรณีที่มีผู้เรียนความสามารถแตกต่างกันควรมีการบูรณาการให้มีความโดดเด่นเพื่อ สร้างความถนัดทางด้านอาชีพ

3) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียนและรักการอ่านอย่างต่อเนื่องรวมทั้งแต่ละกลุ่มสาระ เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทำให้เรียนรู้ได้อย่าง แท้จริง

การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา

1) การดำเนินงานจัดทำตารางเทียบรายวิชาระหว่างสถาบันการศึกษา ควรมีการประชุมร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนสังกัด สพฐ. กับสถาบันอาชีวศึกษาและโรงเรียนควรจัดทำตารางเทียบรายวิชาระหว่าง โรงเรียนของตนเองกับสถาบันอาชีวศึกษาที่ได้จัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพราะในบางรายวิชาอาจจัดการ เรียนการสอนมีเนื้อหาเหมือนกัน

2) การเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาพื้นฐาน เข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชา เลือกเสรี ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. ควรมีการกำหนดการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถาบันให้มีความ ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนจบการศึกษาตามหลักสูตร โรงเรียนมัธยมต้องเทียบโอนรายวิชาพื้นฐาน โดยต้องกำหนด เกณฑ์ในการเทียบโอนให้ชัดเจน คือ เกณฑ์ที่จะให้เทียบต้อง เกณฑ์ 2.0 หรือ ระดับ 2 ขึ้นไป และต้องแจ้ง นักเรียนให้ชัดเจนรวมถึงคำนึงถึงเนื้อหาสอดคล้องกับรายวิชาของอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ

3) การวางแผนดำเนินการเทียบและโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา ควรมีการกำหนดการ เทียบและโอนผลการเรียนระหว่างสถาบันการศึกษาร่วมกันหลัง 2 ภาคเรียน เพื่อให้โอกาสนักเรียนในการ เลือกรายวิชาเพิ่มเติมจาก สอศ. ที่มีระดับผลการเรียนดีมาเทียบโอน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีและสูงกว่าการ เทียบโอนภาคเรียนต่อภาคเรียน

การวัดและประเมินผล

1) การชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการ ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2556 ควรมีการปฐมนิเทศผู้เรียนหรือ จัดทำคู่มือนักศึกษาในหลักสูตรนี้เพื่อความเข้าใจ เรื่องระเบียบการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2556 เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2) การทดสอบสมรรถนะตามเกณฑ์ของคณะกรรมการอาชีวศึกษา สรุปล ผู้เรียนทุกคนควรต้องเข้า รับการทดสอบตามมาตรฐานของหลักสูตร เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพและประสิทธิภาพของผู้เรียนและ สร้างความมั่นใจแก่ตลาดแรงงานเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน โดยอาจให้สอบก่อนเลือกเรียนเพื่อให้ดูความ พร้อมของผู้เรียนของตนเอง ตามมาตรฐาน

3) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาพื้นฐานตามหลักสูตรทวิศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. ในการประเมินผลสัมฤทธิ์รายวิชาพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด สพฐ. บางวิชาอาจมีผลการเรียนต่ำกว่า 2 ทำให้นักเรียนไม่สามารถนำไปเทียบโอนเข้าหลักสูตร ปวช. ตามเกณฑ์ได้ ควรมีการดูแลผลการเรียนตลอดระยะเวลาที่จัดการเรียนการสอน ควรมีการซ่อมเสริม มอบหมายงานเพิ่ม หรือประเมินด้วยวิธีที่หลากหลาย

การโอนผลการเรียน

1) การเลือกเรียนหมวดวิชาเลือกเสรีของนักเรียนในสังกัด สพฐ. สามารถเลือกเรียนจากรายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ทุกประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน การเลือกเรียนหมวดวิชาเลือกเสรีของนักเรียนในสังกัด สพฐ. สามารถเลือกเรียนจากรายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ทุกประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ควรเป็นไปตามความต้องการความถนัดของผู้เรียนเป็นหลักโดยโรงเรียนควรนำผลการเรียนในวิชาเลือกเสรีที่สอนโดย สถาบันอาชีวศึกษาที่เปิดสอนร่วมกันมาเทียบโอน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ลดชั่วโมงเรียน

2) การโอนผลการเรียนในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. ไปเป็นรายวิชาเพิ่มเติมหรือรายวิชาเลือก ในสถานศึกษา สังกัด สพฐ. ควรมีการโอนผลการเรียนในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. ไปเป็นรายวิชาเพิ่มเติมหรือรายวิชาเลือก ในสถานศึกษา สังกัด สพฐ. ก่อนที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจะประกาศผล เพราะนักเรียนในระดับชั้น ม.6 จำเป็นต้องนำไปสมัครเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอาจใช้เกณฑ์ในการเลือกโดยพิจารณาจากสาขาวิชาที่เลือกเรียนในสาขาวิชานั้น ๆ

3) สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในหมวดวิชาเลือกเสรีได้ตามบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมและวิชาเลือกเสรีได้ตามความต้องการให้มีความต้องการและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นได้

การสำเร็จการศึกษา

1) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย ให้การอบรมคณะครูสังกัด สอศ. มีความเข้าใจเรื่องการประเมินผู้เรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา มีการนิเทศการประเมินของคณะครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และควรมีการประชุมชี้แจงคณะครูผู้สอนทั้งสองสถาบันให้ทราบแนวทางการจัดการเรียนการสอนการประเมินผู้เรียน วิธีการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการสำเร็จการศึกษา

2) การประเมินผู้เรียนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการสำเร็จการศึกษา ควรมีการประชุมชี้แจงคณะครูผู้สอนทั้งสองสถาบันให้ทราบ มีการนิเทศการประเมินของคณะครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน

3) มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานไม่น้อยกว่า 2.00 โรงเรียนควรมีระบบการวัดประเมินผลและระบบดูแลนักเรียนเพื่อเฝ้าระวังและกำกับดูแลนักเรียนให้มีผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อสร้างความมั่นใจในการเรียนของผู้เรียนและเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และ ควรมีการติดตามผลการเรียนของนักเรียนตลอดทุกภาคเรียน โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 2.00-3.00 หากนักเรียนมีผลการเรียนประมาณ 2.00 ควรประสานครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองเพื่อรับทราบผลการเรียนและวิธีการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 2.0

4) นักเรียนผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนด ต้องให้นักเรียนเข้ารับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยควรชี้แนะแนวทางให้นักเรียนทุกคนเข้าทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและส่งเสริมให้ผู้เรียนผ่านการประเมินวิชาชีพที่กำหนด 100%

การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

1) การพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพอย่างเป็นระบบและถูกต้อง โรงเรียนควรมีการประสานกับครูผู้สอนสถาบันอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ทางด้านวิชาชีพเพื่อพัฒนาร่วมกันและควรพัฒนาเครื่องมือทดสอบและประเมินมาตรฐานวิชาชีพ สอดแทรกในการจัดการเรียนการสอนตามปกติ เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามเกณฑ์ของเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

2) การเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ต้องเตรียมความพร้อมของนักเรียนและให้นักเรียนได้ฝึกงานตรงกับสาขาที่เรียนมา โดยให้หน่วยงานที่รับฝึกงานเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้สอนและควรมีการเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ ผู้ประกอบการ สถานประกอบการ มีความมั่นใจ โดยความร่วมมือในเรื่องการฝึกงาน การวัดผลประเมินผล ผู้เรียนร่วมกัน

3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพในการกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ จัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพพร้อมกับบุคคลภายนอก ด้วยเครื่องมือที่ผ่านการจัดทำตามเกณฑ์และสมรรถนะ รวมถึงและให้ครูผู้สอน หน่วยงานภายนอกมารับรู้ และเมื่อถึงเวลาประเมินก็ให้คณะกรรมการและหน่วยงานภายนอกหรือสถานประกอบการมาร่วมประเมิน

การประกันคุณภาพหลักสูตร

1) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษากับบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อให้มีการรับรู้และปฏิบัติตามมาตรฐาน อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและควรมีการเผยแพร่หลักสูตรฯและประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการจัดการศึกษา รวมถึงแนวทางการจัดการศึกษาตามระเบียบ เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2) การจัดทำข้อมูลความต้องการกำลังคนและความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สถานศึกษาควรจัดทำระบบ v-cop.net คือ คลังข้อมูล นักเรียนนักศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั่วประเทศสถานประกอบการ และผู้ที่ต้องการเข้าสู่งานอาชีพ จะได้ใช้เป็นฐานข้อมูลส่วนตัว เพื่อจะให้ข้อมูลกับสถานประกอบการทราบถึงข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนนักศึกษาที่กำลังศึกษา (แรงงานฝีมือระยะสั้น) นักเรียน นักศึกษาที่จบการศึกษาไปแล้ว ได้แสดงข้อมูลความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพและความสามารถพิเศษ เพื่อสถานประกอบการจะได้เลือกและพิจารณาคนเข้าทำงานอย่างตรงความต้องการ, มีประสิทธิภาพ และเกิดความพึงพอใจระหว่างกันอย่างแท้จริง

3) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรจัดสรุปผลการสำเร็จ การศึกษา ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ และนำผลมาเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน เพื่อประกันคุณภาพผู้เรียน และติดตามประเมินความพึงพอใจของสถานศึกษาที่นักศึกษาไปทำงาน และนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอน ปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี

1. จากผลการวิจัยพบว่าระดับสภาพการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาริรัตน์ ชูรวง (2560) ที่กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงศักยภาพความสามารถของนักเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจความ ต้องการของนักเรียน มีการวัดและประเมินผลหลากหลาย มีความต่อเนื่องควบคู่ไปกับการจัดการเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติจริง สร้างทักษะให้นักเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียน ลำดับที่ 2 ได้แก่ การสำเร็จการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์การใช้ หลักสูตรที่กล่าวถึง การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ลำดับที่ 3 ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความถนัด ความสนใจ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการ ประยุกต์ความรู้เพื่อนำมาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา ลำดับที่ 4 ได้แก่ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้อง กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคนอื่น ๆ (2559) ที่กล่าวถึง การจัดการอาชีวศึกษาแบบ ทวิศึกษา ระบุว่า 1) นักเรียนต้องรับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อนักเรียนได้ลงทะเบียนเรียนครบทุก รายวิชาตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา หรือ ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมิน มาตรฐาน วิชาชีพเห็นสมควร 2) ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพให้ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพและเปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือ สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ลำดับที่ 5 ได้แก่ การโอนผลการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค 13 (2559) ที่กล่าวถึง สภาพการบริหารจัดการ และ การจัดการเรียนการสอนตามโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอน ปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 จังหวัดอุบลราชธานีกับวิทยาลัยสารพัดช่าง อุบลราชธานี ระบุว่า หากมีการวางแผนบริหารจัดการและแก้ปัญหาาร่วมกัน เช่นด้านการโอนผลการเรียนจะท ให้เกิดสภาพการบริหารและจัดการที่ดี ลำดับที่ 6 ได้แก่ การวิเคราะห์ประเภทวิชาสาขาวิชาสาขางานซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของชลธาร สมานธิ (2560) ที่กล่าวถึง การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียน

ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาควม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชาสาขาวิชาสาขาวิชา จะทำให้เกิด ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ลำดับที่ 7 ได้แก่ การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอารีรัตน์ ชูรวง (2560) ที่กล่าวถึง การประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๓ จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๓ จังหวัดพิษณุโลก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 8 ได้แก่ การประกันคุณภาพหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคนอื่น ๆ (2559) ที่กล่าวถึงการประกันคุณภาพหลักสูตรให้ทุกหลักสูตรการอาชีวศึกษากำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจน อย่างน้อย ให้ครอบคลุมใน 4 ประเด็น คือ 1) คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขาวิชา 2) การบริหารหลักสูตร เป็นการบริหารจัดการเรียนการสอนของประเภทวิชา สาขาวิชาและ สาขาวิชาที่เปิดการสอน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาต้องจัดให้ มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี 3) ทรัพยากรการจัดการอาชีวศึกษา ให้สถานศึกษาจัดเตรียมทรัพยากรสนับสนุนการจัด การอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย ความพร้อมทางด้านบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่หลากหลายงบประมาณ อาคารสถานที่ ห้องสมุดและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ทั้งนี้ ให้เป็นไป ตามมาตรฐานที่กำหนดของสาขาวิชา สาขาวิชา 4) ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ให้สถานศึกษาที่ร่วมจัดการศึกษาดำเนินการ สสำรวจความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน รวมทั้งสำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคม และชุมชนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพและ ลำดับสุดท้ายได้แก่ การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ คนอื่น ๆ (2559) ที่กล่าวถึง การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา หลังจากได้มีการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาและสาขาวิชาเป็น ที่เหมาะสมแล้ว คณะกรรมการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาชั้นพื้นฐาน ร่วมกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะมีการนำโครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมาบูรณาการเป็นหลักสูตรสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาชั้นพื้นฐาน (ทวิศึกษา)

2. จากผลการวิจัยพบว่าแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้ 1. การวิเคราะห์ประเภทวิชาสาขาวิชาสาขาวิชา 2. การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา 3. การจัดการเรียนการสอน 4. การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา 5. การวัดและประเมินผล 6. การโอนผลการเรียน 7. การสำเร็จการศึกษา 8. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 9. การประกันคุณภาพหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ให้ความสำคัญในการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาตรงกับแนวคิดกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษา

และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ได้ให้แนวคิดในการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของเชี่ยวชาญ ดวงใจดี แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า องค์ประกอบแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตร ทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 7 องค์ประกอบคือ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร มี 4 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ระบบการจัดการหลักสูตร 2) ระบบการวัดและประเมินผล 3) ระบบการวางแผนหลักสูตร 4) ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร 2) การดำเนินการหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การจัดการความร่วมมือ 5) การจัดทำหลักสูตรทวิศึกษา 6) การพัฒนาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา 7) การบริหารทรัพยากรและงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมหรือสนับสนุนและพัฒนางานด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา และสถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรทุกส่วนร่วมกันกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาเกิดคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยของแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมอยู่ลำดับสุดท้าย

1.2 การจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา ควรได้รับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรในสังกัดอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากสังกัดอาชีวศึกษา

1.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรจำแนกตามขนาดโรงเรียนทุกสังกัด

เอกสารอ้างอิง

เกล้าฟ้า ทองสนธิ. (2557). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 3 โรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

เชี่ยวชาญ ดวงใจดี. (2562). แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1), 581-595.

- ชลธาร สมานธิ. (2560). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). การบริหารวิชาการ. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- รัตนา จันทร์รวม. (2560). นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงอาชีพ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579. ค้นเมื่อ 2 เมษายน 2564 จาก <http://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532>
- สมเดช ดอกดวง. (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กบวิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูงกระทรวงศึกษาธิการ.
- Kim, M. (2013). Focusing on the Future, Experience from a Career-Related Program for High-Ability Students and Their Parents. *Gifted Child Today*, 36(1), 27-34.
- Mehrotra, S., et al. (2015). Vocational training in India and the duality principle: A case for evidence-based reform. *Prospects*, 45(2), 259 - 273.